

Г.В. Афенченко, канд. соц. наук, доц. (ХДАК, Харків)

Н.В. Шумлянська, ст. викл. (ХДАК, Харків)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Створення єдиного європейського освітнього простору націлено дати можливість населенню країн ЄС отримати вільний доступ до культурного та соціально-економічного простору інших країн Європи. Громадяни країн ЄС вільно долучаються до освітніх ресурсів різних країн; отримують можливість навчатися в будь-якій державі Європейського Союзу.

Головним завданням входження України до єдиного європейського освітнього простору є розробка нової системи організації навчального процесу, яка базується на збільшенні частки самостійної роботи студентів. Дистанційне навчання є найбільш ефективним шляхом з вирішення зазначеного завдання. Воно здійснюється на основі інноваційних педагогічних, комп'ютерних та інтернет-технологій. Проте ця форма організації навчання має коло переваг і проблем.

Перевагами є можливості:

- отримати першу або другу вищу освіту;
- підвищити свою кваліфікацію;
- обмінятися досвідом;
- отримати консультацію фахівця;
- активно брати участь у професійному спілкуванні, не залишаючи сім'ю чи роботу.

Останнім часом дистанційне навчання починає широко впроваджуватися в Україні.

Сучасні інтернет-комунікації здатні забезпечити передачу знань і доступ до різноманітної навчальної інформації іноді ефективніше, ніж традиційні засоби навчання. Експериментально підтверджено, що якість і структура навчальних курсів, так само як і якість викладання при дистанційному навчанні, часто набагато краща, ніж при традиційних формах навчання. Нові електронні технології, доступні через Інтернет, не тільки можуть забезпечити активне залучення студента в навчальний процес, а й дозволяють керувати цим процесом на відміну від більшості традиційних навчальних середовищ.

Але існує певна кількість проблем, які виникають під час організації дистанційного навчання, зокрема такі:

- подолання психологічної ізоляції;
- проблема ефективного управління навчальною діяльністю студентів та ефективного зворотного зв'язку;
- проблема психологічної невідповідності студентів до самостійної роботи.

Подолання зазначених проблем досягається за рахунок використання звукового, текстового і візуального подання матеріалу для створення інноваційного навчального середовища, яке націлене на активне залучення студента в процес навчання. Інтерактивні можливості програм і систем передачі інформації, які впроваджуються в дистанційному навчанні, стимулюють зворотний зв'язок, активізують діалог, постійну взаємодію і спілкування. Такі можливості не доступні для традиційних систем навчання.

Наприклад, система дистанційного навчання «Евклід» (м. Харків) дозволяє: створювати, імпортувати, експортувати і редагувати курси і навчальні плани з усіх предметів; створювати і редагувати тести, текстові, відео-, аудіо- та інші матеріали для самостійного навчання; зберігати історію навчання кожного здобувача у кожній групі; призначати здобувачам індивідуальні курси з предметів, у тому числі з індивідуальними графіками навчання; виконувати онлайн-тестування; стежити за успішністю та відвідуванням здобувачів та ін.

Розвиток дистанційного навчання в Україні на прикладі інформаційного простору «Евклід» забезпечить: створення системи управління навчальним закладом на основі моніторингу, педагогічного аналізу, алгоритмізації та контролю навчально-виховного процесу; здійснення моніторингу якості навчальних досягнень здобувачів; організацію диференційного навчання здобувачів з використанням різномірних програм та підручників, предметів за вибором; впровадження в навчальний процес у синхронному та асинхронному режимах таких форм організації занять, як лекції, семінари, консультації, практикуми, диспути, ділові та рольові ігри тощо.

Із розвитком інтернет-технологій іде формування багатовимірної освітньої простору, орієнтованого на індивідуальний розвиток особистості, реалізації особистісно-орієнтованого підходу до розвитку, виховання і навчання через відновлення змісту освіти та впровадження нових освітніх технологій на всіх ступенях навчання.